

15.6.2011

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 15.4.2011 (OM 13/41/2010)

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto kansalaisaloitetyöryhmän mietinnöstä

Oikeusministeriön asettama kansalaisaloitetyöryhmä on valmistellut kansalaisaloitemenettelyä koskevan mietinnön 21/2011, joka sisältää ehdotuksen kansalaisaloitelaiksi. Kansalaisaloite sisältää lakiehdotuksen tai ehdotuksen lainvalmisteluun ryhtymisestä perusteluineen. Vähintään 50 000 Suomen kansalaisella on oikeus tehdä kansalaisaloite. Kansalaisaloitetta tukevat kannatusilmoitukset voidaan kerätä sähköisesti tietoverkossa joko Viestintäviraston hyväksymää tietojärjestelmää käyttäen tai oikeusministeriön ylläpitämässä verkkopalvelussa.

Lakiehdotuksessa on kuvattu Viestintäviraston hyväksynnän edellytykset. Viestintäviraston hyväksyntäpäätökseen voi hakea muutosta hallinto-oikeudessa. Lakiehdotuksen 10 §:n mukaan Viestintävirasto on kansalaisaloitteesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 211/2011 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomaisena.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole syytä lausua sääntelyn sisällöstä yleensä, mutta perusteluissa tulisi kiinnittää huomiota taloudellisiin vaikutuksiin myös liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla. Lakiehdotukseen olisi lisättävä tieto siitä, kuinka ministeriön hallinnonalalle aiheutuvat kustannukset katetaan. Liikenne- ja viestintäministeriö myös katsoo, että lakiehdotuksen perustelutekstiä sähköisen tunnistamisen osalta olisi selvennettävä.

Lakiehdotuksen aiheuttamien kustannusten kattaminen liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla

Ehdotetun kansalaisaloitelain 7 §:n mukaan kerättäessä kannatusilmoituksia sähköisesti tietoverkossa on käytettävä Viestintäviraston hyväksymää tietojärjestelmää. Viestintävirasto myös vahvistaa Euroopan unionin kansalaisaloitetta tukevassa keräyksessä käytettävän sähköisen tietojärjestelmän asetuksenmukaisuuden. Lakiehdotuksessa tai sen perusteluissa ei kuitenkaan tuoda esille sitä, kuinka Viestintävirasto kattaa hyväksyntämenettelystä aiheutuvat kustannukset.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että Viestintäviraston tietojärjestelmien asianmukaisuutta koskevan hyväksynnän tulisi olla maksullinen hyväksyntämenettelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Viestintäviraston oikeus maksun perimiseen tulisi näin ollen käydä ilmi ehdotetusta laista. Tarkemmat säännökset maksun suuruudesta voitaisiin antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella, jolloin Viestintäviraston eräitä maksuja koskevaa asetusta voitaisiin tarvittaessa muuttaa lakiehdotuksen mukaiseksi.

Vahva sähköinen tunnistaminen

Ehdotetun kansalaisaloitelain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan Viestintäviraston hyväksynnän edellytyksenä on, että kannatusilmoitusten keräyksessä käytetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

Kohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan seuraavaa:

"Nykykäytännössä vahvan sähköisen tunnistamisen vaatimukset täyttyisivät esimerkiksi verkkopankkitunnuksilla tai erällä teleoperaattoreiden mobiilitunnuksilla. Viestintävirasto voisi hyväksyä myös järjestelmän, joka perustuisi edellä mainitussa laissa tarkoitettuun kehittyneeseen sähköiseen allekirjoitukseen. Käytännön sovelluksia tästä ovat nykyisin Väestörekisterikeskuksen tarjoama sähköinen henkilökortti eli kansalaisvarmenne ja eräät teleoperaattoreiden mobiilivarmennot."

Ehdotettu 7 §:n 1 momentin 1 kohta on liikenne- ja viestintäministeriön käsityksen mukaan oikein muotoiltu. Kyseissä kohdassa ei kuitenkaan edellä mainitusta perustelutekstistä poiketen lainkaan käsitellä sähköistä allekirjoitusta, vaan ainoastaan vahvaa sähköistä tunnistamista. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että lakiehdotuksen perustelut olisi saatettava vastaamaan 7 §:n 1 momentin 1 kohdan tekstiä esimerkiksi seuraavalla tavalla:

"Jotta tunnistuspalvelun tarjoajaa pidetään Suomessa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009) tarkoitettuna vahvan sähköisen tunnistamisen palveluntarjoajana, sen on tehtävä ilmoitus toiminnastaan Viestintävirastolle lain 10 §:n mukaisesti. Viestintävirasto ylläpitää internetsivuillaan rekisteriä ilmoituksen tehneistä palveluntarjoajista. Rekisteriin on nykyään merkitty yli 80 palveluntarjoajaa. Ilmoituksen ovat tehneet kaikki Tupas-palveluita tarjoavat pankit kuten Nordea Pankki Oyj, Sampo Pankki Oyj, Aktia Oyj, OP-Pohjola -ryhmä, Tapiola Pankki Oy ja S-pankki Oy. Lisäksi ilmoituksen ovat tehneet tehneet Väestörekisterikeskus sekä teleoperaattorit DNA Oy, Elisa Oyj ja TeliaSonera Finland Oyj. Käytännössä Suomessa käytettävät vahvan sähköisen tunnistamisen välineet ovat siis pankkitunnuksien, mobiilivarmennot ja kansalaisvarmenne."

Harri Pursiainen
Kansliapäällikkö

Juhapekka Ristola
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Tiedoksi

LPO, VPO ja YLO
Viestintävirasto